

NĚMCOVÁ, E. (Economic Research Institute for Agriculture and Food, Praha): *The Present Situation and Main Trends of Social Development in the Establishments of the Agricultural and Food Production Complex*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 22, 1986 (1) : 13-25.

A survey is presented of the current level of the social development of persons engaged in the Agricultural and Food Production Complex, and mainly of workers on Cooperative Farms and State Farms; the capital investments for social development and non-pecuniary provision of social activities are evaluated. The extent of on-farm social consumption is analyzed that is covered from the cultural and welfare fund and from the farm budget, and its structure and developmental trends over four years of the 7th Five-Year Plan period are described. The role of the sector of agriculture and food production is shown that is played in the social development in comparison with the other manufacturing branches of the national economy, and the main problems and the most important targets in this sphere in the 8th Five-Year Plan period are indicated.

agricultural and food-production complex; social development; economic covering; comparison with other sectors; targets for 8th Five-Year Plan period

NĚMCOVÁ, E. (Forschungsinstitut für Ökonomik der Landwirtschaft und Ernährung, Praha): *Stand und Hauptrichtungen der sozialen Entwicklung in den Organisationen des ALK*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 22, 1986 (1) : 13-25.

Die Arbeit zeigt übersichtlich das gegenwärtige Niveau der Sicherung der sozialen Entwicklung der Beschäftigten im ALK, insbesondere in den LPG und Staatsgütern auf der Grundlage der Wertung der Mittel, die ausgegeben wurden für Investitionen sozialen Charakters und nichtinvestitionelle Sicherstellung der sozialen Tätigkeiten. Untersucht wird der Umfang der betrieblichen gesellschaftlichen Konsumtion, der aus dem Kultur- und Sozialfonds gedeckt wird sowie aus den Aufwendungen der Organisation, dessen Struktur und auch die Trends in vier Jahren des 7. Fünfjahrplans. Die Haltung der Bereiche Landwirtschaft und Ernährung wird dargelegt bei der Sicherung der sozialen Entwicklung gegenüber anderen Produktionszweigen der Volkswirtschaft sowie die Hauptprobleme und wichtigsten Aufgaben für diesem Bereich im 8. Fünfjahrplan.

Agrar-Lebensmittelkomplex ALK; ökon. Sicherstellung; Ressortvergleiche; Aufgaben der 8. 5-Jahrplans

---

*Adresa autorky:*

Ing. Eva Němcová, Výzkumný ústav ekonomiky zemědělství a výživy, Dlážděná 6, 110 00 Praha 1

---

## RECENZE

---

### SBLIŽOVÁNÍ TŘÍDY DRUŽSTEVNÍCH ROLNÍKŮ S DĚLNICKOU TŘÍDOU

J. Suchánek — L. Špírk: *Sbližování třídy družstevních rolníků s dělnickou třídou*. Praha, Academia 1985, 248 stran

Problematika sociální struktury je jedním z hlavních témat sociologického výzkumu a ovlivňuje rozhodujícím způsobem celkový charakter tohoto poznávacího úsilí.

Sociální struktura má určující roli v celkovém vývoji společnosti, a proto je zcela zákonité, že i v rozvoji sociologie náleží jejímu výzkumu centrální postavení.

Jedním z typických jevů sociologického zkoumání sociální struktury v socialistické společnosti je jeho rostoucí sepětí s potřebami řízení společenských procesů socialistické výstavby, tj. posilování jednoty vědeckého poznání a potřeb vývoje společenské praxe.



Cílevědomé řízení a utváření nových jevů v sociální tvářnosti tříd a sociálních skupin, jakož i jejich vzájemných vztahů klade pochopitelně nové, kvalitativně vyšší požadavky na sociologické zkoumání sociální struktury společnosti.

Jde především o to poznatkově zvládat mechanismy složitého vývojového utváření jejich elementů, určovat obecné i dílčí zákonitosti jejich pohybu apod.

V této souvislosti je poučné prostudovat monografii předních československých odborníků v oblasti sociálně ekonomické a právní problematiky socialistického zemědělství doc. ing. Jaroslava Suchánka, DrSc., a prof. ing. Ludvíka Špirka, DrSc.

Tato monografie je první prací, která je věnována komplexnímu mezioborovému výzkumu sbližování tříd naší společnosti z hlediska postavení a vývoje třídy družstevních rolníků.

Monografie byla zpracována na základě rozsáhlého reprezentativního sociologického výzkumu. Současně probíhal i průzkum účinnosti právních předpisů o zemědělském družstevnictví.

Výsledky těchto průzkumů byly analyzovány a byla zpracována celá řada pracovních studií. Proto autoři svoje závěry formulovali na základě hlubokých a konkrétních znalostí, zhodnocením praktických výsledků dosavadního průběhu sbližování postavení obou tříd.

Mechanismus sbližování tříd a sociálních skupin nelze chápat jako prostý vyrovnávací pohyb v jednotlivých charakteristikách tříd a sociálních skupin, ale jako dialektický vztah vnitrotřídních, vnitroskupinových a mezitřídních, meziskupinových diferencí a vztahů.

Autoři ve své práci se nejprve věnují výchozí otázce pojetí třídy družstevních rolníků.

Další kapitoly jsou věnovány zachycení, shrnutí a zobecnění výsledků sociologického průzkumu postavení družstevních rolníků a jeho vývoji.

Postupuje se podle kvantitativních a kvalitativních znaků této třídy. Pozornost je také věnována životním podmínkám družstevních rolníků ve srovnání s podmínkami dělnické třídy, dále pak pracovní aktivitě a politické i společensko-zájemové angažovanosti družstevních rolníků. To je další typický jev sociologického zkoumání sociální struktury socialistické společnosti, který je zaměřen k nadstavbovým charakteristikám, na analýzu společenského vědomí.

V podmínkách rostoucí úlohy subjektivního činitele jako jednoho z typických rysů výstavby rozvinutých forem socialismu je studium pohybu společenského vědomí tříd a sociálních skupin mimořádně závažné.

V další části monografie je pojednáno o vzniku pojetí právní úpravy postavení družstevních rolníků a o jejím vývoji podle jednotlivých komponent jejich členských vztahů k družstvu.

Na toto pojednání navazuje kapitola, která zachycuje a hodnotí po stránce obsahové i formální současnou právní úpravu vztahů družstevních rolníků.

Závěrečné kapitoly monografie se zabývají perspektivami dalšího vývoje postavení družstevních rolníků v procesu jeho sbližování s postavením dělnické třídy.

Na podkladě sociálně ekonomického hodnocení průběhu a dosaženého stupně sbližení postavení třídy družstevních rolníků s postavením dělnické třídy a při aplikaci marxisticko-leninské teorie o vývoji společenských tříd socialistické společnosti vyúsťuje monografie v prognózu právní regulace dalšího průběhu sbližování obou tříd.

Autoři v duchu závěrů posledních sjezdů KSČ chápou proces sbližování postavení družstevních rolníků s postavením dělnické třídy jako jeden z významných zdrojů zvyšování pracovní a celkové společenské aktivity družstevních rolníků.

Sbližování třídy družstevních rolníků s dělnickou třídou je jednou z hlavních náplní současného sociálního rozvoje naší společnosti. Je to objektivní společenský proces, dlouhodobě směřující k sociální homogenitě společnosti.

Je úkolem marxisticko-leninské sociologie tyto závažné úkoly a další nosné směry vědeckého zkoumání sociální struktury socialistické společnosti plnit a dále rozvíjet ve smyslu závěrů, které stanovil XVI. i XVII. sjezd KSČ, a přispívat tak stále účinněji k dalšímu cílevědomému rozvoji naší socialistické společnosti i k soudobým ideologickým formám světového třídního zápasu v náročných podmínkách osmdesátých let.

Publikaci je možno doporučit nejen pracovníkům teorie, ale bude velmi užitečná i pro široký okruh odborné čtenářské veřejnosti.

*Ing. Miroslav Jiříčka, CSc.*